UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

Historia libri Machabeorum. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Visual Library

nem ⁊ ciuitates ⁊ tribute. Misit quoq; nūcios ad tribunos vt venirēt ad se, et daret eis argentū ⁊ aurū et dona, aliosq; misit occupare hierl'm ⁊ montē tēpli. Porro alios misit ī gazam vt interficerēt ioannē, sed pcurrēs q̄dam in gazam, nūciauit ioanni q̄ facta fuerāt. Et ipse festinauit occupare hierl'm, ⁊ occidit eos q̄ venerāt eū pdere. Et factus ē pnceps sacerdotum post patrē suum.

Sequunt tituli capitulorū in historiam machabeorū. Libri secundi.

Recapitulatio. ca.j.
De cōmendatiōe ioannis hircani ca.ij.
De institutiōe xenodochiorū et de morte ioannis. ca.iij.
De restitutione regni iudeorū per aristobolum ca.iiij.
De nece antigoni. ca.v.
De tyrannide regis alexandri ca.vj.
De regno alexādri et de filijs ei⁹ hircano et aristobolo. ca.vij.
De multiplici discordia fratrū. ca.viij.
Q pompei⁹ hierusalem sibi tradita templū expugnauit. ca.ix.
De diuisione iudee in pentarchias. ca.x.
De fuga aristoboli et iterata eius captiuitate ca.xj.
De reditu aristoboli in syriam et eius morte. ca.xij.
Q antipat' trāsiuit ī grām cesaris ca.xiij.
Q antipr̄ pcurator iudee creat⁹ ē. ca.xiiij
Q herodes fact⁹ est p̄ses galilee, ⁊ pnceps militie regis syrie. ca.xv.
De morte iulij cesaris et signis. ca.xvj.
Q herodes adhesit cassio. ca.xvij.
De nece antipr̄i vīdicata p herodē. ca.xviij.
De vxorib⁹ herodis et liberis ei⁹. ca.xix.
Q herodes et phasel⁹ tetrarche iudee facti sunt ab antonio. ca.xx.
Q herodes rex iudee creat⁹ ē rome. ca.xxj
Q herodes pulso antigono posit⁹ ē in throno regni in hierusalē. ca.xxij.
De morte mariānes dolo salome. ca.xxiij
Q august⁹ addidit regno herodis tracontidem et ituream. ca.xxiiij
De herodianis. ca.xxv
De offensa herodis in filios. ca.xxvj.

Prefatio in historiā scd'i libri machabeorū.

S Ecundus liber machabeorū non ē historie psecutio: sz psecute recapitulatio. Est eñ ep'la quā scripsit iudas machabe⁹ et senat⁹ iudeorū hierosolymite dispsioni iudeorū q̄ exulabat ī diuersis regionib⁹ orietis, et maxime ī egypto in qua insinuauerūt eis duas a se solennitates nouiter institutas, hortātes vt eas susciperēt et solēnizarēt q̄tannis. Unā de purificatiōe templi quā fecerāt vicesima q̄nta die mēsis casleu, post tres ānos pollutōis facte ab antiocho. Alterā quā instituerāt xiiij. die mensis adar qd' est martij, q̄ dicebat voce syriaca pridie mardochei, diem scz quā īstituerāt p incredibili victoria, quā habuerūt infecto nicanore, cui⁹ caput ⁊ manū ɔtra templū suspensa pdixim⁹. Nihilo min⁹ hortātes vt solennē agerent diē scenophegie, ⁊ diez ignis q̄ dat⁹ est de crassa aq̄ qn̄ neemias obtulit sacrificia. In hoc aūt loco hui⁹ ep'le legitur hieremias abscondisse arcaz et altare incensi in speluncā montis in q̄ moyses ascendit, ⁊ vidit dei hereditatē. Et accesserūt quidam qui sequebant hieremiā, vt notarēt sibi locū ⁊ nō potuerūt īuenire. Quos culpās hieremias dixit. Ignot⁹ erit loc⁹ donec congreget de⁹ cōgregationē populi ⁊ ppici⁹ fiat et tūc ostēdet dn̄s hec, et apparebit maiestas dn̄i et nubes sicut ī dieb⁹ moysi, ⁊ sicut cū salomon fecit vt loc⁹ sanctificaret magno deo. Qd ergo sup dixim⁹ epiphaniū dixisse hieremiā aliq̄d manifestacōe arce fortasse mysticū fuit. Ne aūt hierosolymite viderēt sine causa has instituisse solēnitates, recapitulauerūt in ep'la bella q̄ fecerāt ɔtra hostes, qui frequēter ebullierāt de perside. Et qn̄o liberati erāt a dō ī manu forti ⁊ signis ⁊ pdigijs innumerabilib⁹. In hac aūt recapitulatiōe apposita sūt quedā, que in pdicta nō legunt historia, quorū quedā iā supra posuim⁹ sup-

Iudi duce mardocheo solēnitatē xiiij die eiusdē mēsis instituerūt ī memoriam ei⁹, qz victoriaz de inimicis eorū habuerūt, xiiij. die eiusdē mensis qn̄ hos occiderūt p puincias vsq; ad lxxv. millia licētia eis data ab asuero, sic habes sup in libro hester circa finē eiusdem.

pressa ꝓ ibi nūc supplebim⁹ Forma ꝓ epi
stole hec est. Popul⁹ q̄ ē hierosolymis ⁊ i iu
dea. senatusq; ⁊ iudas. aristobolo mgr̄o pto
lomei regis qui ē de genere christoꝝ sacerdo
tū et his q̄ in egypto sūt iudeis salutē et sani
tatē. Benefaciat vobis deus. et det vob cor
omib⁹ vt colatis eū. et faciatis eius volūta
tē. Adaperiat cor vestrū in lege sua. ⁊ in pre
ceptis suis. ⁊ faciat pacē Exaudiat oratiōes
vras et recōciliet vob. nec vos deserat i tpe
malo Et nūc hec sum⁹ orātes p vob De ma
gnis aūt periculis a deo liberati magnifice
gratias agam⁹ ipi. et cetera q̄ sequunt. Peri
cula ꝓ sua et liberatiōes a deo factas enūe
rare ceperūt. a morte ātiochi magni ⁊ a filio
eius seleuco Qui cū pri⁹ tēplū honoraret et
de redditib⁹ suis p̄staret sumpt⁹ ad ministe
riū sacrificioꝝ. ad suggestionē simonis d̄ tri
bu beniamin q̄ erat p̄positus tēpli. ⁊ inuide
bat onie: misit eliodoꝝ ad spoliādū cōmune
erariū. qd̄ dixit nō ptinere ad rationē sacrifi
cioꝝ. Erant eq̄dē hec cōgregata ad victualia
viduaꝝ et pupilloꝝ. et pleraq; erāt deposita
diuitū. Terminauerūt āt ꝑsecutionē h⁹ ep̄le
in morte nicanor̄ in hūc modū. Igit his er
ga nicanorē gest̄: ex ill' tpib⁹ ab hebreis ciui
tate ppessa vl' possessa. Ego q̄z in his finē fa
ciā sermonis. Et siquidē bene et vt historie
cōpetit h̄ et ipe velim. Si aūt min⁹ digne cō
cedendū est mihi Sicut em̄ vinū semp bibere
aut semp aquā cōtrariū est. alternis aūt vti dele
ctabile. ita legentib⁹ si semp exact⁹ sit sermo
non erit gratus. Hic ḡ erit cōsummatus.

Recapitulatio. Caplm. I.

PRo quedā superaddita in hac epistolari recapi
tulatiōe sūmatī tāgere curabim⁹.
Sane in ꝓphanatione antiochi cū cogerent
iudei a patrijs legib⁹ recedere. due mlieres
delate sūt natos suos circūcidisse. qs isanti
b⁹ ad vbera suspēsis cū publice p ciuitatē cir
cūduxisset carnifices p muros p̄cipitauerūt
Eleazar⁹ vn⁹ de p̄morib⁹ scribaꝝ ⁊ vir etate
ꝓuect⁹: apto ore hiās cōpellebat suillas car
nes sacrificij mādUcare. Quidā ꝓ veteres
amici ei⁹ carnes licitas secreto afferētes: ro
gabāt vt simlaret se ad impiū regis mādu
care. qd̄ renuēs aiebat Adolescētib⁹ exēplū
forte malū dereliquā. ⁊ plag̃ ꝑempt⁹ memo
riā mortis sue et exemplū fortitut̄ reliq̄t. Cōti
git aūt ⁊. vij. fratres vna cū matre cōprehen
sos cōpelli a rege ad eiuz porcine carnis. q̄b⁹
renuentib⁹ iussit rex corā eis sartagines ⁊ ol
las eneas succēdi. ⁊ p̄mogenito linguā am
putari cui⁹ cute capitis abstracta: et sūmitate
manuuz et pedū p̄cisa
corā matre et fratrib⁹
missus i sartaginē tor
rebat. In eūdē modū
singuli fratrū s̄m ordi
nē geniture torq̄bant.
p̄missa tn̄ vnicuiq; ex
hortatiōe vt regi obe
diret ⁊ viueret Supra
modū aūt mater mira
bilis ⁊ bonoꝝ memo
ria digna singl'os hor
tabat patria voce ⁊ fe
minee cogitatiōi ma
sculinū aīm iserēs di
xit ad eos Nescio q̄l'r
in vtero meo apparui
stis. nec em̄ ego spūm
et aīam donaui vob̄
nec vitā ⁊ singl'oꝝ mē
bra nō egoipa cōpegi
s̄z q̄ formauit vos. spi
ritū vob iterū cū mise
ricordia reddet ⁊ vitā
sicut nūc vosmetipos
despicitis ꝓpter legez
ei⁹ Cūq; adhuc ado
lescētior supeēt suade
bat rex mr̄i: vt adole
scēti fieret i salutē Cū
q; ꝑmisisset se suasurā
filio inclinata ad illū
patria voce dixit Fili
misere mei. dign⁹ fra
trib⁹ tuis effect⁹ susci
pe mortē. vt i illa mi
seratōe cū fr̄ib⁹ tuis
te recipiā. Tūc rex in
digne ferēs se derisuz
i hūc crudeli⁹ sup om
nes deseuit. Nouissi
me aūt ⁊ p⁹ filios mr̄
defuncta est Pro hac
tāti ꝓrogatiua marty
rij asserunt plurimi d̄
his. vij. fr̄ib⁹ ecclesi

Nomē martyris ad
q̄ttuor extēdit. Dici
tur martyr q̄ ꝑseue
ratiōe legis dī mo
rit vt machabei Di
cit etiam martyr q̄ p
veritate p̄dicatiōis
morit vt hieremias
⁊ alij ꝓphete Dicit
idem martyr q̄ loco
ipius chr̄i morit. vt
infantes. Dicitur et
martyr q̄ p cōfessiōe
fidei et passiōis chr̄i
sti morit. vt petr⁹ et
paulus. Et isti ꝓprie
dicunt martyres. id
est testes passionis
xp̄i. Quoꝝ festū fa
cit eccl'ia cū nullius
veter̄ testamēti mar
tyris festū agat. nisi
vij. machabeorum
Pueroꝝ q̄z festum
agit eccl'ia. l̄z ad in
feros descenderint.
Vn̄ i eoꝝ festo can
ticū leticie subiicit.
Si obijciat d̄ ioan
ne baptista dicim⁹.
q̄ passiōis ei⁹ festū
nō agim⁹ sed natiui
tatis que fuit figura
natiuitatis chr̄i. Fe
stū ergo decollatōis
ei⁹ nō est festū passi
onis. ꝑsertim cū ipe
circa pasca decolla
tus fuerit. s̄z tpe ta
li caput ei⁹ iuentum
fuerat. Alij tradunt
duas esse dictiones
eo q̄ tali tpe collata
sint ossa eius.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

am solennizare Additur quoq3 in eadē ep'la q cū iudas aduersus timotheū dimicaret. apparuerūt aduersarijs de celo viri.v.in eq̄s ducatū iudeis p̄stātes.e quib9 duo macha-beuz mediū habentes.armis circūseptū cō-seruabant:in aduersarios aūt tela z fulmina iaciebāt Nec multo post tp̄e cū egrederetur iudas a hierolymis vt dimicaret aduersus lisiam apparuit precedēs eos eques in veste candida armis aureis hastā vibrans Addit̄ q̄q3 q ioppite rogauerūt iudeos secū habitā-tes ascendere scaphas quas parauerant in die festo ad colludendū. Cūq3 in altū pcessis-sent:summerserūt ex eis nō minus ducētos Quāobrem iudas ī nocte superueniēs portū succēdit.et scaphas exussit.refugos ab igne gladio pemit Jamnitis q̄z nocte superuenit.z portū cū nauib9 succēdit.ita vt lumen ignis appareret hierosolymis stadijs.cc.xl Addit̄ quoq3 q p̄lio cōmisso apud iamniā plures p̄strati sunt d iudeis Evenit iudas cū suis vt corpa p̄stratoz tolleret.et in sepulcr̄ po-neret paternis. Inuenerūt aūt sub tunic̄ in terfectorū de donarijs idolorū. que apd iā-niam fuerunt. Omib9 ergo manifestū factū est ob hanc causam eos corruisse. Et bn̄di-xerūt iustū dei iudiciū.q̄ occulta fecerat ma-nifesta.et in p̄ces conuersi rogauerūt deum vt delictū eorū obliteraret̄ At vero vir fortis-simus iudas collatiōe facta a suis.xij.milia drachmas argēti misit hierosolymā offerre ea ibi p peccatis mortuoz vel delicto illorū in sacrificium. Addit̄ quoq3 q cū sceleratissi-mus nicanor p̄sequeret̄ iudā post fedus cuz eo initū.et postea fractum .cōperit iudā esse in locis samarie.z disposuit bellū cōmittere cū eo ī die sabbati Judei ꝑo q̄ sequebantur nicanorē p necessitatē dixert̄ ei. vt honorem daret diei sanctificatiōis z deo qui vniuersa cōspicit. At ille quesiuit ab eis. Si potēs ē in celo qui imperauit ei diē sabbatoz Et di-xerunt. Est de9 vnus in celo potēs. qui ius-sit agi diē.vij. At ille ait. Et ego potēs sum sup terrā.qui impero sumi arma.z negocia regis impleri Machabe9 aūt cū pauci eēnt cū eo.formidātes impetū nicanoris z mlti-tudinē.singl'os illorū iudeorū armauit non clypei z haste munitōe.s3 sermonib9 optim̄ et exhortatiōib9.p̄sertim exposito eis sōnio qd in eadē nocte viderat in hūc modū Vi-derat oniam summū sacerdotē.q̄ a puero in virtutib9 exercitatus fuerat manus ptendē-tem et orantē p populo iudeorū. Post h ap-paruisse et aliuz viruz etate z gloria mirabili circa illū:z onie dixisse Hic est amator ppl'i is-rael.hic est qui multū orat p pp'lo.et ciuitate sancta hieremias pro-pheta di. Extēdisse au-tem hieremiā dextram et dedisse iude gladiū aureum.et dicentē. Accipe sctm̄ gladiū mu-nus missuz a deo quo deijcies aduersarios ppl'i mei israel Qua visione ɔfortati q̄ erāt cū iuda impetū fecerāt in hostes.z p̄straue-runt ex eis nō minus q̄3.xxx.milia. nicanore cū eis interfecto.et redierūt hierosolymā bn̄-dicentes deū.et caput nicanoris z manū cū humero abscisam ɔtra templū suspenderūt Itaq3 oēs ɔmuni consilio decreuerūt nullo mō diē istū absq3 celebritate preterire Hic terminat̄ ep'la iude ad dispsionē iudeorum Terminata igit̄ epistolari recapitulatiōe ad p̄secutionē historie reuertamur de ioanne fi-lio simonis p̄sequentes.

Hinc habes aucto-ritatē q aīas sctōz efflagitare debem9 q p nob orēt z int̄-cedāt. p qd ɔfutāt̄ iudei q̄ negant ali-cui9 sctōz auxiliuz deposcendū.

De cōmendatione ioannis hircani.

Capl'm.II.

Mortuo simone

qui vltim9 quinq3 filioz matha-thie asamonei dux et sacerdos fuerat ī iudea successit ei fil9 eius ioannes: cognoīe hircanus a deuictis hircanis. quē iosephus ī trib9 cōmendat. in religiōe sacer-dotij.in strēnuitate ducatus.z quia vir pphe-ta erat. Qui insecut9 est ptolomeū.qui patrē eius dolo interfecerat.matrēq3 eius cū duo-bus paruul' tenebat in vinculis z ɔfugerat ad oppidū vltra hierichonta.qd agon voca-batur Obsessor quidē oppido.cum ioannes acrius insistebat.ptolomeus matrē ioannis z frēs sup muros vsq3 ad sanguinis effusio-nez cedebat fractusq3 pietate ioannes ab im-pugnatiōe se temperabat Matre tn̄ clamā-te ne p se sineret scel9 ptolomei inultū Mor-tem eñ suā sic iudicaret imortalitate melio-rem. Ob hoc diuti9 tracta obsidiōe septim9 aduenit annus feriatus a iudeis. Recessitq3 ab obsidione ioannes.ptholomeus ꝑo ma-tre ipi9 et fratrib9 occisis cōfugit ad zenonez

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

phiadelphie tyrannū, qui cotila cognomi-
nabatur.

De institutione xenodochiorū, et de mor
te ioannis Capl'm. III.

P Ost hoc antio
chꝰ pōticus rex syrie obsedit hie
rusalē. Quāobrē apuit hircanꝰ
duos de. viij. loculis circūstantibꝫ sepulcrū
dauid ⁊ sustulit ex eis plus ꝙ̄ tria milia talē
torum, deditqꝫ trecenta talenta antiocho vt
ab obsidiōe recederz. ⁊ vt placaret murmur
populi de apertiōe sepulcri, de reliqua pe-
cunia primꝰ instituit xenodochia pauperuz
in hierusalez. Samariā captā solo equauit
quā post herodes instaurans sebastez dixit
Mortuꝰ est autē ioannes. xxxiij. annis rebꝫ
optime amministratis relictis quinqꝫ filijs
Aristobolo primogenito et antigono cū tri
bus minoribus. Cūqꝫ nullus eorum ad re
gēdū pplm sufficeret. vxorē suā disertissimaz
iudee prefecit et filijs.

De restitutiōe regni iudeorum per aristo
bolum. Capl'm. IIII.

A Ristobolus ve
ro impatiēs dominij materni: ma
trem cū tribus fratribꝫ minoribꝰ
vinculauit in carcerē. et antigonū quē dilige
bat secūdū a se ꝯstituit. Impositqꝫ sibi dia
dema. et restitutū est regnū iudee. Fluxerāt
aūt a sedechia sub ꝙ̄ regnūz fuerat interru-
ptū anni quadringentiseptuagintaquinqꝫ.
et menses tres. vl'a reditu de captiuitate ba
bylonis Unde sepe legit intermissum fuisse
regnū vsqꝫ ad hircanū et aristobolum ītrans
itiue, id est. vsqꝫ ad aristobolū hircani Nec
tamē regnauit aristobolꝰ nisi per annū. eo ꝙ
matrē fame peremerat ī vinculis Cūqꝫ egro
taret aristobolus in turre. que post ab hero-
de dicta est antonia. redibat antigonꝰ de ga
lilea, in qua multa pclare fecerat. indutꝰ no-
uis armis et decentibꝫ. Cūqꝫ ingrederet hie
rusalē in diebus scenophegiaꝝ ob honorez
fratris. et vt ostētaret decorē armoꝝ populo
armatus intrauit. Quod vidētes emuli ipi
us. et maxime vxor fratris. que oculos ī euz
iniecerat, sed ipse ei assensum non prebebat:
accusabant eum dicētes aristobolo. Frater
tuus audiens te egrotantē in manu forti et
armata intrauit vt te perimat et regnet. Qd
ita probare potes Jube eum venire ad te si
venerit armatus super his que dicimus cer
tus esto Posuit ergo ad suggestionē vxoris
Aristobolꝰ armatos in subterraneo qui pir
gus stratonis dicebatur, per quē antigonꝰ
transitum facturꝰ erat, qui si veniret armatꝰ
eum interficerent Et aduocans fratrē aristo
bolus precepit nuncio vt diceret ei ne veni-
ret armatus Sed regina corrupit nuncium
muneribus vt diceret ei ꝙ cū armis descen-
deret. Affectaret enim eum rex videre in ar-
morum decore.

De nece antigoni. Capl'm. V.

E Rat aūt eo tem
pore in hierusalē genitaliacꝰ qui
daz iudas noīe de heresi esseoꝝ ꝗ
p ꝯstellationē iudicauit de natiuitate pueo
rū, qui scholasticis suis arte sua pdixerat de
morte antigoni et diē ⁊ locū. Is cū vidisset
antigonū in armis gloriātē: exclamauit. Pa
pe Nūc mihi pulcrum ē mori qn̄ aū me ve-
ritas interijt, mearūqꝫ pdic, ionū aliqꝺ men
daciū deprehēsum est Uiuit antigonꝰ isteqꝫ
hodie moriturꝰ erat in pirgo stratonis Locꝰ
aūt ille ab hinc sexcēt stadijs distat, horeqꝫ
diei sūt ꝗttuor Cūqꝫ sic eiularet senex, paulo
post occisus est antigonꝰ cū armatꝰ descēde
ret p pirgū stratonis secꝫ locoꝝ equocatiōe
senex agnouit fuisse deceptū Audiēs aūt rex
mortē fratris idoluit, adeoqꝫ morbꝫ inualuit
vt sanguinē laceratis visceribꝫ euomeret Quē
vnꝰ de seruul' huic officio destinatꝰ foras ef
ferēs vbi antigonꝰ occisꝰ fuerat casu effudit
sup adhuc extātes cruoris maclas Quod vi
dēs ppl's exclamauit, asserēs nutu dei i occi
si vltionē sanguinē libatū occisoris Cūqꝫ cau
sam clamoris rex sciscitaret, nullusqꝫ ei aude
ret pdere tandē minātī p taciturnitate suppli
ciū verū qꝺ erat ei indicauerit Et ingemiscēs
ait. Fas nō erat vt dei lumē scelera mea late
rēt ꝗtenꝰ o corpꝰ improbū matri fratriqꝫ ani
mā damnatā detineb Utinā nō paulati eis
sanguinē meū libē, sz totū simul accipiāt. Et
his dictis expirauit.

De tyrannide regis alexandri
Capl'm. VI.

Q Uo mortuo vxor eiꝰ que
prolē ex ea nō susceperat. frēs vi
ri soluit a vincul' maiorē natu alex

xandrū regem ꝯstituens. q̄ cognominat⁹ est
iamneus. qui etiā modestia p̄stare videbat
Qui fratrē secundū interfecit quia ad regnū
aspirare videbatur. tertiū secū viuere coegit
priuatim. duxitq̧ vxorē nomine alexandram
que ⁊ saloma dicta ē. Hic adeo nequissim⁹
fuit. ꝙ in. vij. annis circit quinquaginta q̄n-
q̧ milia seniorū interfecit. quia facinora eius
detestabant. Cumq̧ offensus esset populo
muniuit sibi palatiū in turri que baris dice-
batur. sup quā postea ammiratus ē titus ꝙ
eam iudei deseruerāt cū defendi posset a duo
bus ab om̄i viuēte. Adeo aūt offensus erat
iudeis. vt semel ꝑcontanti ei quonam pacto
eos sedare posset responderūt si moreret. Ob
hoc in plateis hierusalē suspendit octingen
tos viros vxoratos. vxoresq̧ eorū et liberos
necauit Cūq̧ quieuisset a p̄lijs. ⁊ q̄rtanis fa
tigaretur. morbum ex ocio natū putās intē-
pestiuis laboribus militie se reddidit. ⁊. xxvij.
regni sui anno mortuus est duos relinquēs
filios. Hircanū et aristobolū. Sciensq̧ fili
os pro patre iudeis odiosos regnum reliq̄t
vxori. Que sibi sub viro beniuolentiā popu
li sepe cōparauerat tyrannidi ipsius sepius
resistens. etiam simulatam religionē in habi-
tu preferebat.

De regno alexandri et de filijs eius hirca
no et aristobolo.

Caplm. VII.

Que dum regna
ret hircanū primogenitū potificem
declarauit. eū futurū regē īdicās
ꝗ modestus erat. minorē ꝟo aristobolum co
ꝗ feruētis animi videret: priuatim viuere co
egit. Eo tēpore orta est in iudea heresis pha
riseorum. de quib⁹ post cū sectis alijs expli-
cabit. ꝗꝛ ꝯsilio vtebat
in om̄ib⁹ alexādra. ita
vt eorū ꝯsilio optima-
tesq̧ iudeorū: aut ex
ilio damnaret aut inter-
ficeret. Deniq̧ dioge-
nē q alexādro amicis-
simus fuerat occidit.
Alienigenarū quidem
duos sibi ꝯflauerat ex
ercit⁹ vt in iudeos tuti
us debaccharet. Proi
de multi ad aristobolū

His tꝑib⁹ iugurta
ꝯ rhomāos dimicās
a marco ⁊ silla capt⁹
ē. rhome ars rheto
rica cepit haberi e-
docta a plotio gal-
lo. Lucreti⁹ poculo
amatorio in furorē
versus p interualla
insanie aliq̄s libros
ꝯscpsit. tandē inter-
fecit se.

ꝯfugerāt. vt ei⁹ patrocinio tuerent. Nono au
tem regni sui anno egrotauit alexādra. et ari
stobol⁹ collecta plurimorū manu post matrē
se regnaturū declarauit. Ob h̄ miserata que
relas hircani mater: ꝯiugē aristoboli cū filijs
in custodia recludēs: obsides accepit. ne re-
gnū sibi aristobolus vsurparet.

De multiplici discordia fratrum.

Caplm. VIII.

Emortua aristo
bolus collecto exercitu ꝯ fratrem
mouit arma. Cūq̧ egressi eēnt
frēs in campis hierichontinis: vict⁹ hirca-
nus fugit in hierusalem. Tandem ea lege in
concordiam redierunt vt aristobolus regna
ret. Hircanus ꝟo sub eo quibuslibet funge-
retur honoribus. Domos etiā ꝯmutauerunt.
Erat aūt cū hircano antipater idumeus. cu
ius prudentiā ⁊ strenuitatē timens aristobo
lus calumnias ei pretendebat. Hic persuasit
hircano vt se dolo circūuentū quereret. ⁊ vt
ad arethā regē arabum ꝯfugeret. cuius auxi
lio rediret in regnum. Noctu igitur egressi ve
nerunt ad regem arabum in oppidum qd pe
tra dicit. vbi regni sedes erat. Itaq̧ collecto
exercitu aretha venit ī iudeā ⁊ obsedit hieru
salē quā ⁊ recepisset: nisi dux rhomāorū scau
rus soluisset obsidium. Iā enim syria desie-
rat habere regē facta rhomanis tributaria.
Missusq̧ erat pompeius a rhomanis ꝯtra
tigranē regē armenie. ⁊ is scaurū miserat p̄si-
dem syrie. Qui cum audisset dissensionē fra-
trum in iudea. ratus tempus esse quo ꝺ faci-
li iudeam poneret sub tributo in manu vali
da fines intrauit iudee. Ad quē legati a fra-
tribus vtrinq̧ venerunt. auxilium eis hinc
⁊ inde postulātes. Corruptus aūt scaurus.
ccc. talentis missis ab aristobolo (quod prius
esse rhomanorū iosephus testat) ad arabes
legatos mittit rhomanorū ⁊ pompeij nomē
eis intentās nisi ab obsidione recederet. Re-
cedens ergo aretha hircanum ⁊ antipatrum
philadelphie collocauit. Qui frustrati spe a-
rabum in aduersarios spem contulerūt. Cū
enim pompeius damascum venisset. cū mul
tis muneribus venerunt ad eum. orantes vt
violentiam aristoboli dignā odio iudicaret
et hircanum regno restitueret. Sed nec ari-
stobolus sibi defuit. corruptione scauri fre-
tus. Cum autem pompeius honorē regium

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ei nō exhibuisset īdignās insalutato pōpeio recessit, et recepit se in alexādriū ꝓpter inexpugnabilē oppidi munitionē. Quē collecto romanorum syrorūq exercitu īsecut⁹ ē magn⁹ iussitq vt de opido ad se descēderet. Is ꝟo qꝛ ꝑ impio vocabat̄ decreuerat poti⁹ piclitari q̄ parere Consilio tamē suoꝝ descendens ab opido relictis ibi custodib⁹ pcepit vt non nisi manu sua sc̄ptis ep̄l'is obtēperarēt. abijtq hierosolymā. Quē stati īsecut⁹ ē magnus alacer factus circa hierichonta morte metridatis sibi nūciata vbi pinguissima idumee regio ꝛ palmaꝝ pluriū ꝛ balsamū nutrit Cuius inciso lapidib⁹ acutis robore stillantē lachrymā ex vulnerib⁹ colligunt.

Vt pompeius hierusalem sibi tradita tēplum expugnauit.

Cap'm. IX.

Cum qꝫ hierosolymā ꝑperaret. erit⁹ aristobol⁹ occurrit ei: pecuniā pollicēs que

c

erat ī alexādrio, seq de cetero impio romano parituꝝ. ſꝫ nihil hoꝝ effectū est. Missuz em̄ gabiniū ad recipiēdā pecuniā custodes nec ī opidū receperūt His cōmot⁹ pompei⁹ aristobolū in custodiā collocauit Cū autem obsedisset hierusalē orta est dissensio in vrbe Nā fautores aristoboli vrbē tueri. fautores hircani eā tradere romanis ꝯtendebāt. ſꝫ victa ps aristoboli in tēplū cessit Receptusq ī vrbē pompei⁹ templū expugnauit. Cūq septētrionalē vallē aggerib⁹ ipleret, labor esset impfect⁹ nisi obseruatis septimis dieb⁹ q̄b⁹ opari iudeis fas nō est aggerē fieri pcepisset Mēse tū tertio phanū irruptū est. Faustus aūt cornelius sille fili⁹ pmus ingredi ausus est, ꝛ irruētes rhomani ꝓphanauerūt tēplū ꝛ vt alibi legit̄, equos in porticib⁹ stabulauerūt Ob quā rem tradit̄ nunq̄ de cetero pugnasse pompeiū quin vinceret. qui hactenus fortunatissim⁹ fuerat Postero aūt die ingressus templū pompeius ammiratus situm ꝛ ornatum ꝛ religionē templi nihil inde tulit, precipiens edituis vt a sordib⁹ templū mundarēt Cūq imposuisset hierosolymis tributū. hircano pōtifice declarato. aristobolū captiuuz duxit. duosq filios eius alexandrū ꝛ antigonum cū totidem filiab⁹, rhomāq per ciliciam properabat. syrie ꝛ iudee amministratōe scauro cōmissa relict̄s secū duab⁹ cohortib⁹.

De diuisione iudee in pentarchias.

Cap'm. X.

Alexander vero

a

filius aristoboli ex itinere fugit Qui magna manu collecta iudeā populabat, ꝛ hircano īminebat. Obtinebat aūt munitissima loca. alexandriū, hircaniū, ꝛ macherunta. Missus est autem in syriā gabinius vt scauro succederet sub quo marcus antonius militabat. Qui cuz in alexandrio obsedisset alexandrum. consilio matris alexander se tradidit ei ꝛ castra. Que gabinius consilio eiusdem mulieris funditus euertit, ne alterius belli fierent receptaculuz. Palpabat em̄ mulier gabiniuz obsequijs: viro suo et ceteris captiuis metuens q̄ rhomā fuerant abduci. Post hoc gabinius cura templi mandata hircano, gentem iudeoꝝ in quinq conuentus diuisit, quasi per pentarchias iudee frangens supbiam. Eo tempore factus est antipater amicissimus gabinio, ꝛ marco antonio maxime, adeoq clarus it q̄ data ē ei vxor neptis reḡ arabū Cypris nomine. Qui sustulit ex ea quattuor filios ꝛ filiam. Primogenitus fuit phaselus. secundus herodes qui post dictus est ascolonita. tertius iosippus. quartus ferotas. filia dicta est saloma.

De fuga aristoboli ꝛ eius iterata captiuitate.

Cap'm. XI.

Post hec casu elapsus est a rhoma aristobolus. q̄

p

magna iudeoꝝ manu ꝯflata alexandriū muro reciugebat, ad quē debellandum missus est a gabinio antonius Captusq iterum aristobolus cum filijs rhomā perductus est. Illum quidem in custodia senatus coercuit: filios autem in iudeam remisit. quia gabinius id se scripserat spopondisse vxori aristoboli pro castellorum traditiōe. Post hoc cum gabinius detineret̄ apō egyptum. alexander aristoboli filius iudeos iterum ad dissensionem reduxit. Sed rediens gabinius pacē fecit. ꝛ hircano pontificiū cōfirmauit. Quo mortuo missus est pses syrie crassus vt etiam parthos q̄ iam rhomanis imminebant reprimeret. In sumptus vero parthice militie omne fere aurum d templo

sustulit.et ea q̄b⁹ pompei⁹ abstinuerat duo millia talētoꝝ. Ob hoc auro in os infuso interijt. Cui dictū est aurū sitisti aurū bibe. Cui successit p̄ses syrie Cassius. qui in omnibus consilio antipatri vtebat.

De reditu aristoboli in syriam ⁊ ei⁹ nece Capl'm. XII.

T tēpoꝛe factū

est discidiū inter romanos ꝑ pompeio ⁊ iulio cesare Cesar aūt post senatus ⁊ pompei fugā trans mare ioniū: reb⁹ omnib⁹ romaq; potit⁹. solutū aristobolū cū duab⁹ cohoꝛtib⁹ ī syriā misit facile ꝑ hūc sibi posse iudeā subijci rat⁹ Uerum spes cesaris frustrata ē. Nā a studiosis pompeij veneno perijt aristobolus. Seruabat q; coꝛpus ei⁹ melle ꝯditū ꝓhibita sepultura. donec iussu antonij in monumētis regalib⁹ sepultus est Occidit quoq; fili⁹ ei⁹ alexander antiochie a scipione securi ꝑcussus. ſm pompeij litteras accusatiōe ꝑ tribunali prius habita. sup bis que in romanos admiserat. Solus aūt supstes antigon⁹ cū duab⁹ soroꝛib⁹ suis ad quēdā ptolomeū mannei filiū qui sub libano moꝛabat ꝯfugit. Accepitq; ptolomeus minoꝛē soroꝛē alexandraz vxoꝛē. ex qua vt q̄dam tradunt suscepit lisaniam abiline postea tetrarcham.

Antipater transiuit in gratiam cesaris Capl'm. XIII.

P ost hoc factū

est preliū in emathia. cui interfuit antipater ⁊ iudei sub pōpeio. Qui cū redisset ī iudeā. timēs cesaris ipetū. liberos suos ad arabas cognatos eoꝝ trāsmisit. Moꝛtuo aūt pōpeio antipater ī clientelā cesaris se ꝯtulit. Misit aūt cesar metridatē ꝑgameū ad expugnādū pelusiū. mittēs cū eo incolā libani ptolomeū ⁊ antipatrū cū trib⁹ milib⁹ iudeoꝝ. Ubi ꝟtus ātipatri plurimū enituit. Nā ⁊ muꝝ p̄mus trāscēdit. ⁊ mēphitas ad obsequendū cesari prudētia sua inclinauit: ⁊ inito ꝑlio cū ceteris egyptijs plurib⁹ occisis totus ꝑfossus coꝛpe preter spem seruat⁹ ē ex ꝑlio. habitaq; victoꝛia: factoꝝ suoꝝ apō cesarē metridatē testē habuit. Marco etiā antonio in plurib⁹ eū cōmendante factus est amicus cesaris. Quē cesar rhomana ciuilitate donauit simul ⁊ imunitate. ⁊ eius grā pontificatū ꝯfirmauit hircano.

Antipater ꝓcuratoꝛ iudee creatus est. Capl'm. XIIII.

E O tempoꝛe anti

gon⁹ apō cesarē. dicēs eoꝝ ꝯsilio patrē suū ⁊ fratrē interijsse. Ad hoc antipater veste ꝓiecta multitudinē vulneꝝ demōstrās verbis nō opus esse dixit. cū cicatrices se tacente clamarēt ipm fuisse fidelē rhomanoꝝ: cū antigonus filius fuisset fugitiuoꝝ. nullus q; ipm a pompeio quoad vixit potuit auellere. nec mō a cesare quisq; eum esset auulsurus. Tūc cesar cuiuslibet dignitatis sub pontifice in iudea dedit antipatro optionē. Qui remissa dignitatis mensura in cesarē. ꝓcuratoꝛ iudee declaratus est. impetrās quoq; vt euersa patrie menia renouare sibi liceret. Regnū quoq; est ꝯcessum hircano. ita tamē ne rex vocaret. Sextū etiam cognatū suū cesar syrie p̄fecit.

Herodes factus est p̄ses galilee ⁊ p̄nceps militie regis syrie. Capl'm. XV.

P Ost hec antipa

ter filiū suū maioꝛē faselū hierosolymis sub se ꝓcuratoꝛē statuit. ⁊ herodē galilee p̄fecit. q̄ cū natura strenu⁹ eēt. ezechiā quendā p̄ncipē latronū īterfecit cū suis sequacib⁹. adeo q; terrā quietā reddidit. vt publice herodes pater galilee cātaretur Faselus quoq; indolē fratris bona emulatione supare certabat. Ob hoc etiaz pater eoꝝ obsequijs regalib⁹ a gente colebat. nec ꝓpter hoc tū min⁹ fidelis hic fuerat hircano Uex fieri nō potest: vt liuoꝛē in bene gestis quisq; effugiat. Erāt ergo qui dicerent hircano. q; antipatro ⁊ filijs eius reb⁹ traditis ipe vacuo regis noīe sederet His accensus paulatim hircanus: causā dicturū herodē iubet accersiri. Qui munita p̄us galilea ad regē ꝑperabat. ferēs secū Sexti epistolā ꝑcipientis hircano vt herodē ab omni crimine ⁊ pena liberaret Nec multo post factus est herodes princeps militie Sexti. ⁊ tunc iniuriā predicte vocationis herodes vindicasset in hircanum. nisi pater eius ⁊ frater impetū eius fregissent.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De morte Julij cesaris et signis
Capl'm. XVI.

O tempore do

c lo bruti z cassij occisus ē cesar. cū p triennīū z mēses septez tenuisset pncipatū. Fuerat q̄dē rome impatū a romulo sub regib9. vij. ānis. cc. xl. post sub ɔsulib9 res acta est annis quadringentis q̄dragintaq̄ttuor. Obijt aūt cesar anno etatis sue quinq̄gesimo sexto. corpusq; ei9 prostris cōbustū est. Statuit aūt ppl's in foro solidā columnā lapidis numidici vigiti pe pedū. super quā tumulatus est. q̄ z iulia dicta est. Cētesimo aūt die ante mortē ei9 cecidit fulmen sup statuā eius in foro, et de noīe ei9 supscripto. c. litterā capitalē abrupit. Nocte pcedēte diē obit9 eius fenestre thalami eius tanto cū strepitu apte sūt: vt exiliēs a stratis ruituram domū estimaret. Eadē die cū iret ī capitoliū date sunt ei lr̄e indices mortꝭ iminētis. Qui dū referret occisus: ī manu ei9 nōdū solute inuēte sūt. Die seq̄nti apparuerūt tres soles in oriēte, qui paulatim in vnū corp9 solare redacti sunt, significātes q dn̄iuz lucij antonij z marci antonij. z augusti in monarchiam rediret. Uel potius q2 noticia trini dei z vnius: toti orbi futura īminebat. Bos quoq; aranti locut9 est dicēs In breui magis desituros hoīes q̄ frumēta.

Q herodes adhesit cassio. Ca. XVII.

Ost hec cassius

p vēit ī syriā c9 pdē pses fuerat, colligēsq; exercitū ɔ augustū adolescentē z marcū antoniū septingēta talēta a iudeis exigebat. Prim9 aūt herodes de galilea centū ferēs talēta, fauorē cassij meruit, morā alioꝝ indigne ferēs. Profect9 ē etiā herodes cū cassio ad pliū q̄ ei adepta victoria regnū iudee pollicebat

De nece antipatri vindicata per herodem
Capl'm. XVIII.

Rat eo tēpore

e cū hircano q̄dā de amicis suis noīe malicus, aspirās ad sacerdotiū. Cūq; decreuisset hircanū veneno appetere statuit pus appetere antipatrū īmemor bn̄ficioꝝ ipius. Suscepto itaq; veneno p mistruz mortu9 est antipater. Malicus pro cū d̄ morte ei9 suspectus haberet corā herode in multis se excusabat. Conquestus aūt herodes p epl'am de p̄ris morte apud cassiū rescriptū ipi9 accepit vt doluz dolo vindicaret. Scripsit etiā cassius chiliarchis vt in ista cā herodi opē ferrēt. Uocauit itaq; herodes hircanū z malicū ad cenā. qui dū irent circūseptū malicū chiliarche interfecerūt. Hircanus aūt stupore dissolutus cecidit vixq; recepta aīa herodez pcontabat q̄s malicū occidisset. Cūq; vnus rn̄disset cassij pceptū: ait Me z patriā cassius fuauit incolumē: amboꝝ insidiatore pempto. Nō multo post cū egrotaret herodes damasci, phenix malici frater in vltionē fratris mouit arma ɔtra phaselū fultus hircani auxilio. Cūq; ɔualuisset herodes hircanū aggredi attentabat sed pter affinitatem redierunt in concordiam.

De vxorib9 herodis z liberis eius.
Capl'm. XIX.

Abebat quidem

b herodes vxorē nomine dosidem sed ignobilē: de qua z antipatrū suscepit. superduxitq; mariannē neptez hircani cuius etiam amore circuncidit se et factus est proselitus. Habuit siquidē herodes vxores nouem, ex quarum. vij. numerosam suscepit sobolem, sed d̄ his paucos numerare sufficiet. Primogenitus eius antipater ex doside, alexander z aristobolus ex mariamne, archelaus ex mathaca samaritide, herodes antipas qui post tetrarcha fuit, et Philippus ex cleopatra hierosolymitide. Herodem tamen hunc quidam marianne filium putant.

Q herodes z phasel9 tetrarche iudee facti sunt ab antonio.
Capl'm. XX.

Ed vbi Cassio

s in philippis interfecto cesar in italiam antonius syriā discesserunt iudeoruz optimates phaselum z herodem apud antonium accusabāt q rerum summā vi possiderent, nomē tantū supesset hircano. Herodes autem muneribus placauit antoniū, in memoriam reuocans ei patris sui antiquam cum eo familiaritatem. Cum aūt denuo antiochie. a. c. viris iudeis

accusaret astāte etiā hircano ↄcontabat hir
canū anton⁹ quinā reb⁹ gerēdis essent aptis
simi. Cūq3 herodē et fratres ei⁹ alijs ptulis
set. hilaratus anton⁹ eos de ꝑcuratorib⁹ te
trarchas iudee declarauit Abeūte aūt anto
nio romā pachorus rex parthoꝝ ī manu va
lida eufratē trāsgressus est Ad quez descen
dēs lisanias antigoni nepos. fili⁹ ptolomei
et alexādra vt predictuz est. pollicit⁹ est talē
ta mille et ꝟgines quingētas. vt antigonuz
in regnū induceret. Acceptis itaq3 a pacho
ro multis milib⁹ parthorū. antigon⁹ hierl'm
expugnabat ⁊ phaselus quidā muros. hero
des domū regiā custodiebat Sed cū intras
set vrbē antigon⁹ in dieb⁹ pentecostes etiaz
in foro dimicatuz est. Cū aūt de pace tracta
ret. antigon⁹ pachoꝝ regem parthoꝝ pacis
arbitriū i dolo deposcebat Egressi sunt ergo
hircan⁹ cū phaselo ⁊ antigon⁹ ad parthoꝝ
regē ꝑerātes herodes noluit cuz eis descē
dere. suadente mariāne vt nunq3 fidei par
thoꝝ fidē adhiberet. Hircan⁹ ꝟo et phasel⁹
i itinere a parthis cōprehēsi sunt. Quo acce
pto herodes noctu ad idumeos ↄtribules
suos ↄfugit. Premisit quidē vxores ⁊ filios
et vniuersam supellectilē. et ipe subsequens
impetus subsequētiū sustinebat. Grauiores
aūt parthis iudeos in fuga expert⁹ est. cum
quibus sexagesimo a ciuitate stadio dimica
uit ibiq3 ob incredibilē victoriā castrū muni
tissimū postea firmauit quod et herodiō di
xit. Dimissis aūt vxorib⁹ et liberis in oppi
do massada. sub custodia fratris sui iosippi i
petrā ciuitatez arabum perrexit Parthi ꝟo
non solum antigonū restituerunt in regnum
verūetiā hircanū ⁊ phaselum vinctos ei tra
diderūt verberādos. At ille auriculas hirca
ni dentib⁹ truncauit: nequando mutat' reb⁹
solutus pontificatū reciperet. Ab integr' ei
celebrari sacra oportet. Phaseli ꝟo virtute ꝑ
uentus est. Qui cū nec ferri copiā nec man⁹
liberas haberet ad saxū fracto capite mortu
us est. Cognito q̄dē q herodes euaserat ait
se equanimit' velle mori. q2 vltorē viuū relin
queret. De hircano sunt q̄ dicāt q medicus
ab antigono sibi missus i auriculas ei⁹ vene
num p medicamēto infudit. ⁊ mortu⁹ est Jo
sephus ꝟo refert eū ad parthos missū. ⁊ diu
habitū ludibrio.

¶ Herodes rex iudee rhome creat⁹ est.
Capl'm. XXI.

h Erodes accepta
morte fratris rhomam ꝑerauit.
nec hyemis asperitate retētus ē
Circa pāphiliā fracta naui ⁊ in rhodo repa
rata: ad rhomā ꝑfectus est. ꝑmoq3 cām vie
exposuit antonio. Qui miratus eius casuz
⁊ misertus: senatui ꝑsuasit vt herodē regē iu
dee declararent. Coronatus ḡ herodes. au
gusto ⁊ antonio hinc ⁊ inde astantib⁹ in capi
toliū ductus est. vbi ⁊ decretū senat⁹ sup hoc
facto repositū est. Remissus est itaq3 i iudeā
herodes. duosq3 principes cū eo ventidius
⁊ sylo q̄ eū in regno collocarēt. Cū ergo ve
nissent in galileaz. sylonē antigon⁹ mercede
corrupit. ⁊ ꝑterea ↄgredi aduersus antigo
num simulatis occasionib⁹ differebat. Cun
q3 tandē obsedissent hierusalē i homani. tū ꝑ
hyemis asperitate. tū ꝑ inopia victus. ab ob
sidione descendētes. in idumea ⁊ galilea hye
mabāt. Nec tūc tm̄ herodes occius erat. sed
latronū multitudinē ꝑsequēs. etiā in cauer
nis eos igne suffocabat. Inter quos erat se
nior. vij. filioꝝ pater. quos ipe occidit i hūc
modū Stās in ore spelunce singulos nomi
natim euocabat. ⁊ ꝑdeuntē quēq3 filioꝝ tru
cidabat nouissime ⁊ vxorē. tandē se ↄfossum
vulnere sup mortuos misit.

¶ Herodes pulso antigono positus est i
throno regni in hierusalē. Capl'm. XXII

e N tempore cir
ca athenas morabat anton⁹.
⁊ iā amore cleopatre tenebat.
Ad quē ꝑperabat herodes. sup dolo silonis
querelā factur⁹ Interim aūt ⁊ iosippus vt ali
q̄d p̄clare faceret. ↄtēpto herodis ipso ↄ an
tigonū dimicauit ⁊ vict⁹ decapitat⁹ est a pa
pio ꝑncipe militie antigoni. Cuius truncuz
antigonus calcarib⁹ verberare inhumanit⁹
aggressus est. Dū āt accepisset antonius do
lum sylonis misit sosiū cuz herode in manu
valida. Qui veniēs in iudeā occurrentē sibi
papiū vicit. caputq3 eius ferore fratri suo in
solaciū occisi fratris transmisit. Tandē quin
q3 mensib⁹ obsessa hierl'm. cū in sexto rhoma
ni irruerēt in eaz nemini parcebāt: etati licet
herodes rogaret vt parcerēt. Antigon⁹ quo
q3 descendēs ad pedes sosij ꝑstrat⁹ est quē nō
miseratus sosius sed irridēs antigonā appel
lauit ⁊ in vincula coniecit. Cum aūt omnis

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

militū mltitudo ad visenda sancta. z phanū spoliandū incitaret. refrenabat eos herodes acerbiorē sibi q̄si victus fuisset fore dicēs victoriā. siqd̄ fieri nefas esset. culpa sua visum fuisset. Inuehebat q̄z in sosiū. si vacue facta viris z opib9 ciuitate solitudini se regē relinq̄ret. De suis aūt facultatib9 mercedē singulis sedatur ꝯfirmauit. Cūq̄z pmissa cōplesset Sosi9 aurea corona deo dicata sublata. victū Antigonū deducēs ad Antoniū remeabat. quē Antoni9 securi pcussit. Confirmatusq̄z ē Herodes i regno iudee q̄rto āno ex q̄ rome diadema susceperat. Inde est q̄ qn̄q̄z plures qn̄q̄z pauciores anni regni Herodis legunt. Trāslatū est itaq̄z regnū de iuda ad alienigenā. iminēte xp̄i aduētu. Audiēs Hircan9 Herodē regnantē rediit in iudeaz z in pristinum statum restitutus est. excepto q̄ non ministrabat.

De morte mariānes dolo salome.
Capl'm. XXIII

Facta est autem dissensio iter Mariannē z Salomā sororē herodis. hec illi meretriciū illa huic ignobilitatē obiiciebat. Cōsilio ꝓo sororis Herodes hircanū occidit dolo. eo q̄ regnū sibi deberi hircan9 diceret. In solatiū aūt Mariānes: Jonathā frēz ei9 cū eēt. xvii. ānoꝝ i pōtificē ordiauit. z dosidē cū filio Antipatro ad petitionē Mariannes a hierusalē expulit. solis trib9 solennitatib9 ad orādū ascēdere eis hierosolymā pmittēs. E contra saloma suggerente occisus est z Jonathas. eo q̄ ad regnū videret aspirare. Cūq̄z accusaret saloma mariannem d̄ adulterio addidit q̄ expresse imaginē suam miserat antonio. vt ad amorē suū eū incitaret. Et vt cognosceret herodes, ꝑerauit ad antoniū. mariannē sub custodia viri salome collocās, certa ei tradēs intersignia. sub quib9 si nūciatū ipi foret mariannē occideret. dūq̄z morā faceret herodes ipe: z audiret ab antonio imaginem illā missam a marianne. quia antonius adeo diligebat herodē. q̄ nihil eū celaret vir salome: q̄ sibi fuerant impata marianne reuelauit. Reuerso aūt herode vxor cū in sinu ei9 dormiret cū lachrymis q̄ de morte eius imsperauerat indicauit. Exiliēsq̄z a stratis herodes sciscitabat a sorore. dormiuit ne vir tu9 cum marianne. Que ait. dormiuit. Statiq̄z occidi mariannē fecit z virū sororis. Verūz de morte vxoris. quā supra modū diligebat adeo indoluit. vt tāq̄z lunaticus crebro in amentiā verteretur. Cum aūt conualuisset. antipatrum cū matre reuocauit. Filios autem quos d̄ marianne susceperat: alexandrum z z aristobolū rhomā misit liberalib9 artibus erudiendos.

Et augustus addidit regno herodis traconitidem z ituream. Capl'm. XXIIII.

Post hec cōmissum est preliū apud actiū. inter augustū z antoniū. cui nō interfuit herodes. missus ab antonio ꝯ regē arabum ad petitionē cleopatre vt quolibet corꝝ victo ipa regnū illi9 obtineret. Morte enim regū orientaliū iaz tūc moliebat vt p eis ipa regnaret. Cūq̄z herodē offensū antonio reddere moliret. nec efficere valeret. tamen hierichontinā terrā palmaꝝ z balsami feracē i sui dominiū iam transtulerat. Victo ergo antonio cū augustus rhodū venisset. nec antoniū victū reputaret cū supesset herodes. periculis occurrēs herodes. dposito habitu regio in cultu priuato stetit ante cesarē z ait. Fateor me vtilē fuisse antonio z fidelē qd̄ expertus fuisses sub actio si affuissez. Vez nec omnino defui. auxilia z frumēta mittēs ei. nec modo deessem. si mihi adq̄escēs cleopatrā odio vestri fomitē occidisset. Una ergo cū victo victus suz coronāq̄z cuz fortuna deposui. ad te aūt veni. spem salutis de virtute psumēs. Ad hec cesar. Imo saluus esto. z nūc regnato certi9. meritus es vt plurimos regas cum amiciciā tanta fide tuearis. Recte fecit antonius. qui magis cleopatre paruit q̄z tibi. Te em̄ lucrati sumus p eū ꝓpter ei9 amentiā. Experiar quoq̄z tibi bene facere. vt nō q̄ras antoniū. Cū aūt ꝑeraret augustus in egyptū nō solū in pliis virtus herodis enituit. verū etiā in deserto eunti z redeūti exercitui ita parauit necessaria. vt nec aquaꝝ deesset copia. nec q̄cūq̄z vtensiliū. ita vt miraret cesar. Mortuis ꝓo cleopatra z antonio. modicū esse regnū herodis rhomāi ꝯclamabāt. Ob hā augusti9 cū restituisset ptē regni quā cleopatra abstulerat. ꝯtradidit ei traconitidē z ituream totāq̄z maritimā vsq̄z ad pirgū stratonis. quā p9 i honorē augusti cesareā appellauit. Edificauit aūt in ascalone domū regiam. z delu

ceps agnominat⁹ est ascalonita Natõe em̄ idumeus fuit ex patre. arabs ꝟo ex mr̄e Dedit ei cesar q̄dringentos galatas satellites stipatores cleopatre imanes ⁊ sanguinis humani auidos

Vel ꝓprie dictus est ascolonita. Au⁹ em̄ ei⁹ q̄ ⁊ herodes ascalonita fuit natiõe et editu⁹ templi apollinis. cui⁹ filiū antipatrē puerulū rapuere latrones idumei. et cum eis tantū fuit. ꝙ etiā post factus est princeps eorum. vnde ⁊ idumeus dictus est.

De herodianis. Caplm. XXV.

QUi cū prius eleutheri dicerent a flumie eleuthero superioris galilee, sup q̄d oriūdi fuerāt, d̄ cetero herodiani dicti sūt. Cū aūt fecisset pri⁹ in hierl'm turrī quā vocauit antoniā. q̄ nūc turris dauid dr̄: fec̄ ⁊ nūc aliā quā vocauit agrippinā. A cesare em̄ amabat post agrippā. ⁊ ab agrippa p⁹ cesarē. Posuit et aquilā aureā super speciosam portā tēpli imensi ponderis in honorē romanoꝝ iudeis id egre ferētib⁹. Fecit q̄z herodion. in q̄ ⁊ sepult⁹ ē. Fecit ⁊ phaselū in memoriā fratris. Reparauit samariā quā et sebastē dixit. vbi et templū maximū cesari dedicauit. Aliud etiā templū circa iordanis fontē cādido de marmore cesari dedicauit. prorsus non erat idone⁹ regni loc⁹ quem vacuū honore cesaris relinq̄ret. Anno. q̄z. xv regni sui templū domini magnifice d̄corauit nec soluz in regno suo. verūetiā in adiacētib⁹ ciuitatib⁹ memorialia sue libertatis quasi industrie opera reliquit.

Fecit etiā cesareā palestine in q̄ turris stratonis. in q̄ contra aduentū augusti porticū de cādido marmore ꝯstruxit. in qua post cornel⁹ cēturio creat⁹ est a petro eps̄.

De offensa herodis in filios.

Caplm. XXVI.

POst hec redierūt a studio filij ei⁹. ⁊ erat alexander acerrimus perorator. Quoꝝ vn⁹ aristobolus filiā salome amite sue duxit in vxorē. Alter filiā regis cappadocie. Jā q̄ licētius cū pr̄e d̄ successiõe regni disceptabāt. Ob h̄ pr̄ offensus antipatrē illis ꝑponere satagebat. In testamento q̄z iā apte declaratus fuerat successor. Proinde p̄dicti fratres de morte patris occulte tractabāt. Q̄d p̄sentiēs pater. a se eos relecit. Hi ꝟo rhomā nauigauerūt. vt patris iniuriā deferrent ad cesarem.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN